

ønsker selv at påtage sig den fysiske tilbagetagning, har initiativforpligtelsen til iværksættelse af en ordning, hvorved de pågældende produkter faktisk tages tilbage.

Dernæst stilles der krav om at det tilbagetagne genanvendes eller håndteres særligt. Genanvendelse vil i denne sammenhæng sige enten genbrug (genpåfyldning) eller materialegenvinding. Forbrænding med energiudnyttelse anses ikke for genanvendelse i lovens forstand, hvorimod særlig håndtering af det tilbagetagne kan være forbrænding. I tilfælde af tilbagetagning med henblik på særlig håndtering vil håndteringskravene blive fastsat i de bekendtgørelser, som udstedes i medfør af bestemmelsen, ligesom det er en forudsætning, at der i bekendtgørelsesform fastsættes mål for genanvendelsen af de enkelte produkter.

Endelig er det et krav, at producenten finansierer tilbagetagning såvel som genanvendelse, og det forudsættes, at producenten i sin prisfastsættelse inkalkulerer omkostningerne forbundet hermed. Producenten kan således ikke opfylde sine forpligtelser ved at tage sig direkte betalt af forbrugeren ved aflevering til genanvendelse.

Tilbagetagningskonceptet, som det fremtræder i forslaget er opbygget således, at alle led i produktkredsløbet kan pålægges pligter, som indbyrdes supplerer hinanden, samtidig med at det enkelte led kan forpligtes til at bære størstedelen af eller hele byrden alene. Konceptet udgør således det optimale udgangspunkt for de involverede parter til at søge løsninger ved indbyrdes konstruktioner til opnåelse af den miljømæssigt ønskede effekt ved smidige og ubureaukratiske foranstaltninger.

Når en tilbagetagningsordning er iværksat, er det naturligvis en forudsætning for ordningens funktion, at forbrugeren faktisk afleverer det pågældende produkt til ordningen. Det bestemmes derfor i stk. 3, at ministeren kan fastsætte regler om afleveringspligten. Der kan desuden forekomme situationer, hvor det må anses for mest hensigtsmæssigt at styre forbrugers adfærd ved at undtage det pågældende produkt fra de kommunale ordninger. Dette kan i givet fald ske med hjemmel i lovens §§ 44-45.

Tilbagetagningsordningerne bør i det omfang det er muligt forsøges etableret i overensstemmelse med eksisterende systemer.

Ved tilrettelæggelsen og udformningen af de konkrete ordninger, vil udenlandske forhold på de pågældende områder i videst mulige omfang blive søgt taget i betragtning med henblik på imødegåelse af eventuelle konkurrencemæssige påvirkninger.

Af betænkning af den 29. april 1992 over forslag til beslutningsforslag om øget genanvendelse (B 31)

fremgår: »Det er ikke hensigten, at tilbagetagningspligten skal anvendes generelt som efter den tyske model, men at den skal være et supplement til eksisterende styringsmidler. Hjemmelen kan anvendes, såfremt der på bestemte områder ikke kan indgås aftaler med virksomheder eller brancher om den affaldsmæssige håndtering af bestemte produkter eller materialer med henblik på opfyldelse af bindende miljømæssige målsætninger. Hjemmelen vil således supplere miljøbeskyttelseslovens § 9 og § 10.«

Ved at indgå aftaler om producentansvar fremfor at blive tvunget ind under en nødvendigvis mere detaljeret myndighedsregulering af producentansvaret, opnår erhvervslivet at kunne organisere de krævede indsamlings- og oparbejdningssystemer med maksimal fleksibilitet i relation til de særlige markedsmæssige forhold, der kendetegner de enkelte produktgrupper.

Såfremt de miljømæssige hensyn kan anses for tilstrækkeligt og forsvarligt varetaget kan ministeren i tilfælde, hvor betingelserne for anvendelse af § 10 ikke er til stede indgå aftaler om tilbagetagning, som ikke rummer de i § 10 indeholdte muligheder for bl.a. sanktionering, men som i sit indhold forpligter parterne til at opnå det fastsatte mål. Ministeren vil i tilfælde af at aftalen ikke overholdes have mulighed for regeludstedelse i medfør af forslagens bestemmelse.

Udover de igangværende forhandlinger om tilbagetagningsordninger for transportemballager, glas og bildæk, vil - som det er forudsat i handlingsplanen for affald og genanvendelse 1993-97 - de produktgrupper, det hernæst er hensigten at gøre til genstand for tilbagetagningsaftaler eller -regulering være elektronikaffald, køleskabe og fryserne, biler og bildele.

Som det fremgår er det udgangspunktet, at producentansvar og tilbagetagningsordninger skal søges etableret på grundlag af frivillige aftaler med berørte dele af erhvervslivet. I den forbindelse kan det ikke udelukkes, at det i enkelte tilfælde kan findes hensigtsmæssigt at tilvejebringe midler til finansiering ved hjælp af et bortskaffelsesgebyr i henhold til lovens § 53 som en integreret del af aftalen.

Grundlaget for etablering af konkrete tilbagetagningsordninger vil - uanset om der vil være tale om frivillig aftale eller bekendtgørelse - blive forelagt de berørte parter til udtalelse forinden iværksættelse.

Forslagets konsekvenser for erhvervslivet vil først kunne opgøres i forbindelse med udmøntning af bestemmelsen idet konsekvenserne vil være helt individuelt afhængige af de enkelte foranstaltningers konkrete udformning.